

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7So/5/2015
Identifikačné číslo spisu:	5014200844
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5014200844.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Júlie Horskej v právnej veci navrhovateľa: X. S. S., bytom U. B. Z. N. č. XX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne zo dňa 2. júna 2014 č. XXX XXX XXXX X v spojení so zmenovým rozhodnutím zo dňa 19. augusta 2014 č. XXX XXX XXXX X, o výšku starobného dôchodku, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 20. októbra 2014 č. k. 24Sd/182/2014-30, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 20. októbra 2014, č. k. 24Sd/182/2014-30 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne zo dňa 2. júna 2014 č. XXX XXX XXXX X v spojení so zmenovým rozhodnutím zo dňa 19. augusta 2014 č. XXX XXX XXXX X p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom zo dňa 20. októbra 2014, č. k. 24Sd/182/2014-30 zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) s použitím § 250l ods. 2 OSP rozhodnutia odporkyne zo dňa 2. júna 2014, č. XXX XXX XXXX X v spojení so zmenovým rozhodnutím zo dňa 19. augusta 2014, č. XXX XXX XXXX X, ktorými odporkyňa priznala navrhovateľovi podľa § 65 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) starobný dôchodok od 10. mája 2014 v sume 158,20 eur mesačne.

O trovách konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 veta prvá OSP v spojení s ust. § 250l ods. 2 OSP tak, že krajský súd navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Súd prvého stupňa mal preukázané, že žiadosťou zo dňa 12. mája 2014 navrhovateľ požiadal o starobný

dôchodok. Dôchodok žiadal priznať od 10. mája 2014. Navrhovateľ bol od 1. augusta 2012 poberateľom výsluhového dôchodku podľa § 38, § 39, § 58 a § 60 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona č. 328/2002 Zb.“). Pre nárok a výšku výsluhového dôchodku bola navrhovateľovi zhodnotená doba základnej vojenskej služby od 1. septembra 1976 do 31. augusta 1977 a doba služobného pomeru hasiča od 1. augusta 1963 do 31. júla 2012, celkovo 30 rokov a 8 dní v III. pracovnej kategórii.

Súd prvého stupňa pokladal za diskriminačný právny názor odporkyne, že na účely stanovenia výšky starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby hodnotené na účely výsluhového dôchodku. Až po takomto stanovení výšky starobného dôchodku sa môže jej suma krátiť v zmysle čl. 33 ods. 2 Dohovoru. Priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. nevyklučuje, aby obdobie výkonu služby - doba služobného pomeru profesionálneho hasiča nebolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona o sociálnom poistení, ktoré je významné pre zistenie výšky dôchodku. Vylúčenie tohto obdobia sa vzťahuje len na určenie výšky invalidného výsluhového dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku podľa § 40 až § 45 a § 101 zákona č. 328/2002 Z. z. tak, že za túto dobu poistenia nepatrí zodpovedajúca časť dôchodku poistenca, ktorý bol pred priznaním týchto dávok poistený v osobitných systémoch dôchodkového poistenia. Pri takomto postupe odporkyňa poskytne dávku dôchodkového poistenia len za obdobie, počas ktorého jej bolo za poistenca zaplatené poisťné a poistenca na jeho dôchodkových nárokoch neukráti. Súd prvého stupňa tak dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a preto ho v spojení so zmenovým rozhodnutím zrušil a vec vrátil odporkyni a ďalšie konanie.

Proti rozsudku krajského súdu podala odporkyňa odvolanie žiadajúc rozsudok krajského súdu zmeniť a napadnuté rozhodnutie potvrdiť. Namietala nesprávne právne posúdenia veci súdom prvého stupňa. Uviedla, že nárok na starobný dôchodok vzniká získaním 15 rokov obdobia dôchodkového poistenia a dosiahnutím dôchodkového veku. Dôchodkový vek navrhovateľ dosiahol dovŕšením 62 rokov veku dňa 10. mája 2014. Podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta a profesionálneho vojaka, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a neboli im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu. V zmysle § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu. Podľa potvrdenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. SPOU-OSZ-VZ-47.242-5/2012 zo dňa 10. októbra 2012 bol navrhovateľovi priznaný výsluhový dôchodok od 1. augusta 2012 podľa § 38, § 389 s § 58 a § 60 zákona č. 328/2002 Z. z., kde pre nárok a výšku ktorého bola zhodnotená doba základnej vojenskej služby od 1. septembra 1976 do 31. augusta 1977 a doba služobného pomeru hasiča od 1. augusta 1983 do 31. júla 2012, t.j. 30 rokov a 8 dní. Podľa evidenčných listov dôchodkového zabezpečenia/posietenia navrhovateľ v období od 2. augusta 1976 do 31. decembra 1999 vykonával zamestnanie zaradené do III. pracovnej kategórie. Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľ v období od 2. augusta 1976 do 31. decembra 1999 vykonával zamestnanie zaradené do III. pracovnej kategórie a v uvedenom období nebol zaradený do výkonu funkcie t.j. nebol zaradený do I. alebo II. kategórie funkcií, ani s prihladením na ustanovenie § 274 zákona o sociálnom poistení, nie je možné znížiť jeho dôchodkový vek a taktiež nie je možné zhodnotiť na nárok na starobný dôchodok dobu základnej vojenskej služby od 1. septembra 1976 do 31. augusta 1977 a dobu služobného pomeru hasiča od 1. septembra 1983 do 31. júla 2012, ktoré mu bolo zhodnotené na účely priznania výsluhového dôchodku. Vzhľadom na uvedené skutkové a právne závery mala za to, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu trval na stanovisku, že mu nebolo zhodnotené obdobie od 1. augusta 1983 napriek tomu, že Sociálnej poisťovni odvádzal finančné prostriedky na účet poistenca, čo

bolo potvrdené v informácii o stave individuálneho účtu poistena zo dňa 8. októbra 2005.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne je dôvodné.

Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne o priznaní starobného dôchodku poberateľovi výsluhového dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení.

Z obsahu spisu vyplýva, že žiadosťou zo dňa 12. mája 2014 navrhovateľ požiadal odporkyňu o starobný dôchodok od 10. mája 2014, t.j. od dovŕšenia 62 rokov veku. Na strane 1 Žiadosti o dôchodok a zhodne na strane 5 uviedol, že od 1. augusta 2012 poberá výsluhový dôchodok od MV SR Bratislava. V Prílohe č. 1 k žiadosti o dôchodok č. 520510316/10 uviedol prehľad doby zamestnaní, poistení a iných činností.

Preskúmaným rozhodnutím zo dňa 2. júna 2014 č. XXX XXX XXXX X. odporkyňa priznala starobný dôchodok v sume 158,20 eur mesačne od 10. mája 2014. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že k tomuto dňu navrhovateľ získal 5.578 dní obdobia dôchodkového poistenia (15 rokov a 103 dní), presný rozpis je uvedený v priloženom osobnom liste dôchodkového poistenia. So spôsobom výpočtu starobného dôchodku navrhovateľ nesúhlasil z dôvodu, že mu nebolo zhodnotené obdobie od 1. augusta 1983 do 31. júla 2012. Rozhodnutím zo dňa 19. augusta 2014 č. XXX XXX XXXX X odporkyňa podľa § 65, § 60 ods. 2 a § 82 zákona o sociálnom poistení priznala navrhovateľovi od 10. mája 2014 starobný dôchodok v sume 158,20 eur mesačne. Týmto rozhodnutím zmenila odôvodnenie rozhodnutia zo dňa 2. júna 2014, č. XXX XXX XXXX X, keď vo výrokovej časti a v časti odôvodnenie doplnila ustanovenie § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení a dôvodila aj potvrdením MVS SR zo dňa 10. októbra 2012 o priznaní výsluhového dôchodku od 1. augusta 2012 podľa § 38, § 389 s § 58 a § 60 zákona č. 328/2002 Z. z., kde pre nárok a výšku ktorého bola zhodnotená doba základnej vojenskej služby od 1. septembra 1976 do 31. augusta 1977 a doba služobného pomeru hasiča od 1. augusta 1983 do 31. júla 2012.

Odvolací považuje za potrebné poznamenať, že všeobecným predpisom o sociálnom poistení je zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť dňom 1. januára 2004. Až do 30. júna 2003 boli hasiči zúčastnení na dôchodkovom zabezpečení v rámci všeobecného systému sociálneho zabezpečenia bez obmedzenia (§ 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení).

Podľa § 1 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, sa tento zákon nevzťahuje na príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchrannej služby, colníkov (ďalej len "policajt"), profesionálnych vojakov ozbrojených síl, vojakov mimoriadnej služby (ďalej len "profesionálny vojak"), ktorých sociálne zabezpečenie je upravené osobitným predpisom, a vojakov, ktorí sa počas výkonu vojenskej služby v ozbrojených silách štúdiom alebo výcvikom pripravovali na výkon profesionálnej služby v ozbrojených silách, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri posudzovaní spornej doby v danom prípade treba vychádzať zo všeobecnej zásady, že ak niektoré obdobie poistenia v osobitnom systéme nebolo zhodnotené pre výšku dôchodku z osobitného systému, potom také obdobie musí byť zhodnotené vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Uvedený výklad je podľa názoru odvolacieho súdu konformný s čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že navrhovateľ je od 1. augusta 2012 poberateľom výsluhového dôchodku podľa § 38 a nasl. zákona č. 328/2002 Z. z. Podľa potvrdenia Ministerstva vnútra SR zo dňa 10. októbra 2012 pre nárok a výšku tohto dôchodku mu bola zhodnotená doba

základnej vojenskej služby od 1. septembra 1976 do 31. augusta 1977 a doba služobného pomeru hasiča od 1. augusta 1983 do 31. júla 2012. Výška výsluhového dôchodku bola v zmysle § 39 zákona č. 328/2002 Z. z. určená za 30 rokov a 8 dní služby.

Medzi účastníkmi bola sporná otázka posúdenia obdobia dôchodkového poistenia, konkrétne zhodnotenie obdobia od 1. augusta 1983 do 31. júla 2012 pre právny nárok na starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení.

Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľovi bol od 1. augusta 2012 priznaný a vyplácaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z., ktorý po dovŕšení dôchodkového veku 62 rokov pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia (poistenia) má charakter dávky v starobe, je potrebné postupovať v súlade s článkom 33 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb.

Podľa § 65 ods. 1 a ods. 2 zákona o sociálnom poistení v znení platnom ku dňu 10. máj 2014 poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Podľa § 255 ods. 1 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, len ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Navrhovateľ vykonával službu hasiča od 1. augusta 1983 do 31. júla 2012 v rozsahu zakladajúcom jeho nárok na výsluhový dôchodok hasiča z osobitného systému sociálneho zabezpečenia, ktorý od dovŕšenia veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení má charakter starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia.

Preto podľa názoru odvolacieho súdu, odporkyňa rozhodla preskúmanými rozhodnutiami v súlade so zákonom o sociálnom poistení, keď zápočet doby výkonu služby hasiča v rozsahu, ktorý založil navrhovateľovi nárok na výsluhový dôchodok, nie je možné hodnotiť pre výšku starobného dôchodku navrhovateľa zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jeho vylúčenie v uvedenom rozsahu je v súlade s § 60 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení.

Posúdenie dôchodkového nároku navrhovateľa, ktorému vznikol nárok na dávku totožného charakteru tak zo všeobecného ako aj z osobitného systému sociálneho poistenia odporkyňa vykonala a zrealizovala po zabezpečení potrebných podkladov rozhodnutia v súlade s § 195 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Za tým účelom si vyžiadala od ministerstva vnútra potvrdenie o počte skončených rokov služby hasiča hodnotených na účely výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že odporkyňa pred vydaním rozhodnutia zadovážila dostatok podkladov a preto jej rozhodnutia považoval za zákonné. Z uvedeného dôvodu rozsudok

krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta prvá v spojení s § 250l ods. 2 OSP zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne zo dňa 2. júna 2014, č. XXX XXX XXXX X v spojení so zmenovým rozhodnutím zo dňa 19. augusta 2014, č. XXX XXX XXXX X ako vecne správne a zákonné potvrdil.

Odvolací súd záverom poznamenáva, že zámerom zákonodarcu bolo dosiahnuť, aby od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení výsluhový dôchodok priznaný podľa zákona č. 328/2002 Z. z. plnil funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia ako dávka existujúca či už samostatne alebo popri starobnom dôchodku, na ktorý vznikne nárok dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení).

Podľa § 250k ods. 1 veta prvá OSP ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnému navrhovateľovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný riadny opravný prostriedok.